

Mobiliteitsbrief

02

INTERVIEW

Waarom stipte bussen zo belangrijk zijn

04

IN DE KIJKER

Voorbeelden uit de praktijk

06

CIJFERS

Doorstroming in cijfers

07

KORTJES

Lokale besturen investeren in de fiets

Doorstroming openbaar vervoer

Vlaanderen
is mobiliteit &
openbare werken

“Stipt openbaar vervoer bereiken we alleen door samen te werken”

Een vlotte doorstroming van bussen en trams is cruciaal om mensen te overtuigen het openbaar vervoer te gebruiken. Daarom staat het thema hoog op de prioriteitenlijst van vervoermaatschappij De Lijn. Hoofd Doorstroming Dries Wathion legt uit hoe ze het aanpakken.

Dries Wathion,
Hoofd doorstroming De Lijn

© De Lijn

Waarom is een vlotte doorstroming van het openbaar vervoer zo belangrijk?

“Omwille van verschillende redenen. Ten eerste onze reizigers. Stiptheid komt altijd als belangrijkste criterium uit tevredenheidsenquêtes. Maar de stiptheid gaat jaar na jaar achteruit. Een van de manieren om dat tegen te gaan, is werken aan een vlotte doorstroming van onze bussen en trams. Als zij vlotter kunnen doorrijden en hun rijtijden minder schommelen, kunnen ze zich stipt aan de dienstregeling houden. Zo kunnen onze reizigers op ons rekenen en kunnen we ook nieuwe reizigers overtuigen.”

“Ten tweede denken we ook aan onze chauffeurs. Vertragingen zorgen enkel voor meer werkdruk en stress. Ook de kostprijs is een belangrijk argument. Hoe meer bussen in de file staan, hoe minder rendabel ze zijn. Als onze bussen efficiënter rijden, kunnen we automatisch ons aanbod vergroten.”

Hoe is de situatie vandaag?

“De doorstroming van onze bussen en trams is nog niet goed genoeg. Dat leren we uit de enquêtes, maar ook de gegevens van bussen en trams bewijzen dat. Vanuit de Vlaamse overheid zijn er richtlijnen voor stipt en betrouwbaar openbaar vervoer. Er zijn vastgelegde targets waar we naar streven. Maar de rijtijden van onze bussen en trams tonen dat we die doelen niet halen. Slechts in ongeveer een derde van de gemeenten halen onze bussen de Vlaamse doelstellingen.”

Meten = weten

Elke bus van De Lijn is uitgerust met een **boordcomputer**. Die gegevens worden gebruikt voor realtime informatie in de app, maar ook om de stiptheid te monitoren. Zo beschikt De Lijn voor elk traject in Vlaanderen over **gedetailleerde info over de snelheid, stiptheid en betrouwbaarheid van de bussen**.

Benieuwd naar de cijfers van jouw vervoerregio? [Kijk op pagina 7](#).

Hoe kunnen we dat verbeteren?

“Er zijn infrastructurele aanpassingen die de doorstroming vergemakkelijken. Denk aan aparte busbanen, haltes waar de bus stopt op de rijweg of aangepaste verkeerslichten. Maar infrastructuur is maar één kant van het verhaal. Eigenlijk moet je doorstroming van bussen en trams bekijken vanuit mobiliteit als geheel. Door de circulatie aan te passen of doorgaand verkeer te weren uit stadscentra, daalt de hoeveelheid verkeer en rijden bussen vanzelf vlotter. Of het kan ook op kleinere schaal. Door bijvoorbeeld in een straat bussen in twee richtingen te laten rijden, en auto's in maar één richting. Dat soort ingrepen vragen geen grote aanpassingen aan de infrastructuur, maar hebben toch een grote impact.”

Wat kunnen jullie betekenen voor lokale besturen?

“Wij geven advies. Het zijn de lokale besturen en het Agentschap Wegen en Verkeer die de wegen beheren. Bij een herinrichting of heraanleg kijken we per dossier welke verbeteringen er mogelijk zijn. Daarnaast communiceren we ook proactief naar de steden en gemeenten. Er is onze Gids Doorstroming waar heel wat mogelijke maatregelen, tips en adviezen instaan. En met onze Academie verspreiden we onze kennis zoveel mogelijk. Daarnaast zijn we altijd bereid lokale besturen ad hoc bij te staan. De data van onze bussen en trams stellen we gratis ter beschikking.”

Wat is de sleutel tot succes?

“Samenwerken! Wij kunnen het niet alleen. We kunnen nog zo hard inzetten op stipte bussen, maar zonder inspanningen van de wegbeheerders lukt het niet.”

Goede voorbeelden uit de praktijk

Openbaar vervoer staat niet op zichzelf. Om bussen en trams vlotter te laten doorstromen, bekijk je beter het volledige mobiliteitsplaatje. Dat is exact wat er bij deze twee voorbeelden gebeurde.

Creatief denken bij wegenwerken

 Vorselaar & Grobbendonk

In Vorselaar was de belangrijke verbindingsweg naar Grobbendonk twee maanden lang afgesloten door wegen- en rioleringswerken. Bussen van De Lijn raakten niet door de werfzone. De oplossing? Inne Baijens, mobiliteitsambtenaar van Vorselaar, legt uit: “Om alle haltes zoveel mogelijk te bedienen en de schoolkinderen tijdig op school te krijgen, moesten we verder denken dan een lange omleiding. Voor bussen vanuit Vorselaar was er maar één alternatief: een smal zijstraatje langs de werken. Daarvoor waren er enkele **infrastructurele aanpassingen** nodig, zoals een boom verplaatsen die op de hoek stond. Er vonden ook **testritten** plaats met verschillende busmodellen. Zo waren we zeker dat alle bussen vlot en veilig de werken konden passeren. Dankzij het coördinerende werk van de mensen van De Lijn geraakte alles op tijd klaar.”

Iets verderop, op grondgebied Grobbendonk, was er ook creatief denken nodig. Projectcoördinator patrimonium en openbare werken Gilbrant Nafri: “Ook voor de bussen naar Vorselaar moesten we op zoek naar een oplossing. We besloten bussen te laten omrijden via de Korentenbossen, een smal grindpad tussen Hofeinde en de Kempenlaan. **Die straat loopt normaal gezien dood, maar voor bussen werd de slagboom tijdelijk geopend.** We stonden ook voortdurend in contact met de aannemer ter plaatse. Als het pad beschadigd raakte, kon hij snel steenslag aanvoeren om het te herstellen.” De bussen konden zonder problemen hun route verderzetten tijdens de werken. Met dank aan de inspanningen van lokale besturen en een vlotte samenwerking met De Lijn.

Meer tips voor een vlotte doorstroming? Ga naar delijn.be/doorstroming of scan de QR-code.

Van gedeelde visie tot ambitieus project

 Leuven - Campus Gasthuisberg

Aan Campus Gasthuisberg in Leuven staat een indrukwekkend project in de steigers. Eind 2025 liggen er onder andere twee nieuwe doorrijhaltes, een aan de hoofdingang en een aan de spoeddienst. Aan elke halte kunnen drie bussen in elke richting tegelijk halthouden. De plannen kwamen er na **veel overleg tussen UZ Leuven, Agentschap Wegen en Verkeer (AWV), Stad Leuven en De Lijn**. Kylie Joly, projectmanager van AWV, legt uit: “We hebben met alle partijen van bij het begin rond de tafel gezeten. Als eerste stap hebben we een gedeelde visie op papier gezet. Pas daarna is het project concreet gemaakt. Zo werken we nu aan een resultaat waar elke partij trots op zal zijn.”

Het project zorgt niet alleen voor een betere bereikbaarheid van Campus Gasthuisberg. De doorstroming van verschillende buslijnen gaat erop vooruit. Daarvoor komt er een **aparte busbaan tussen rotonde ‘Het Teken’ en de Berg Taborweg** aan de andere kant van de campus. Kylie Joly: “Die busbaan zorgt ervoor dat bussen stipt kunnen doorrijden. Tegelijk gaat ook de veiligheid van fietsers, voetgangers én automobilisten erop vooruit. Met vrijliggende fietspaden en voetgangersbruggen recht naar de ingang krijgt iedereen een eigen plek.”

Meer info op wegenverkeer.be/leuven en uzleuven.be/herinrichting-ring-zuid.

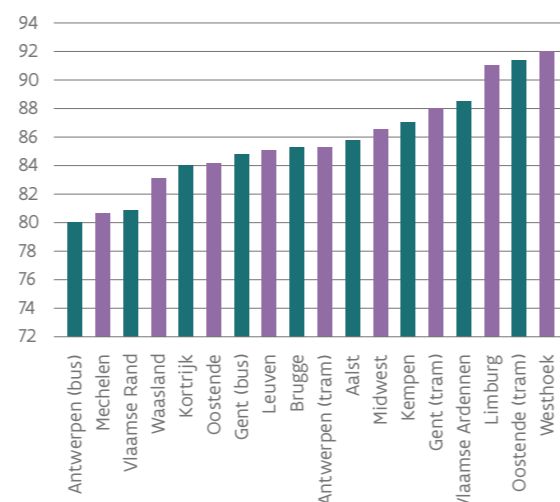
Doorstroming in cijfers

De Lijn beschikt over data van elke bus en tram in Vlaanderen. Zo weten ze exact hoe stipt het openbaar vervoer rijdt voor elke lijn, gemeente of vervoerregio.

Efficiëntie

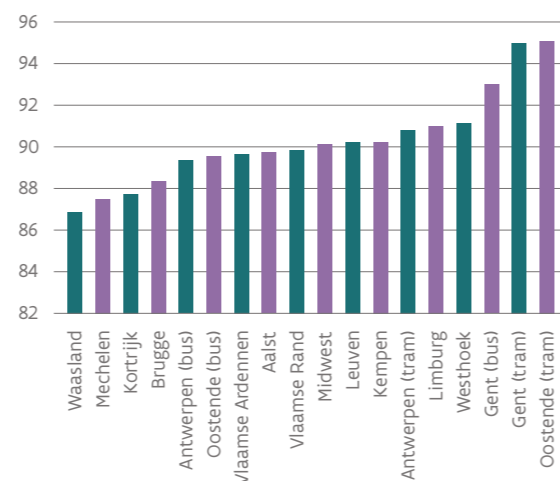
Dit cijfer zegt iets over de filegevoeligheid van bussen en trams in elke vervoerregio. Het is de verhouding tussen de **rijtijd in de spits vergeleken met de rijtijd in de dalperiodes**. Hoe hoger het cijfer, hoe minder verschil tussen beide rijtijden en dus hoe minder filegevoelig de bussen en trams zijn.

De Vlaamse overheid heeft concrete doelstellingen geformuleerd voor de doorstroming van bus- en tramlijnen. **Ze mikt op een efficiëntie van 85% in de steden en 90% erbuiten**. Als we de meest recente cijfers naast elkaar leggen, haalt ongeveer een derde van alle bus- en tramlijnen in Vlaanderen beide drempels.

Betrouwbaarheid

Dit cijfer vertelt hoe betrouwbaar de bussen en trams rijden en hoe groot de kans is dat ze op tijd zijn. Het is de **verhouding tussen de individuele rijtijden van bussen of trams en de rijtijd van 90% van de bussen of trams van die lijn**. Hoe hoger het cijfer, hoe minder de rijtijden schommelen, dus hoe betrouwbaarder de bussen en trams zijn.

Opvallr in jouw stad of gemeente?

Eén op drie leerlingen rijdt zonder fietsverlichting naar school. Dat is het resultaat van steekproeven op vier secundaire Vlaamse scholen. Er is dus werk aan de winkel. **VSV wil scholen helpen hun leerlingen te overtuigen van het belang van goede fietsverlichting**. Daarom ontwikkelden ze Opvallr, een educatief pakket en workshop voor secundaire scholen. Je kan deze actie zelf organiseren in je stad of gemeente met het gratis actiepakket, of het werk aan VSV overlaten.

secundair.verkeersschool.be/wat-wij-doen/opvallr

Nieuwe lijst gevaarlijke punten

De dynamische lijst met gevaarlijke punten in Vlaanderen kreeg onlangs zijn jaarlijkse update. Van de 300 punten die op de lijst staan, werden er al 122 aangepakt. **Van de overige 178 punten op de lijst is er voor 96 een concrete oplossing in zicht**. Ofwel zijn er al werken bezig, ofwel staan ze gepland. Met een investering van 41 miljoen euro is het de bedoeling om de gevaarlijke punten op de lijst zo snel mogelijk weg te werken.

vlaanderen.be/gevaarlijke-punten

Velo-City 2023 in Leipzig

Van dinsdag 9 mei 2023 tot en met vrijdag 12 mei 2023 vindt het Velo-City congres plaats in de Duitse stad Leipzig. VSV en Fietsberaad Vlaanderen zijn van de partij. Ook jij kan mee! **Ga mee op deze internationale fietsexcursie, ontmoet collega's uit de hele wereld en laat je inspireren door tal van goede voorbeelden**. Twijfel niet en schrijf je in voor 6 februari 2023.

vsv.be/opleidingen-congressen/opleidingen/velo-city-2023-leipzig/

Vlaanderen telt meer en tevreden fietsers

De fietstevredenheid in Vlaanderen zit in de lift. Dat is de belangrijkste conclusie van FietsDNA, de tweejaarlijkse bevraging van Fietsberaad Vlaanderen. **Meer en meer Vlamingen kiezen voor de fiets, vooral omdat het een flexibel, snel en financieel interessant vervoersmiddel is**. Meer dan 3.000 Vlamingen namen deel aan de enquête.

fietsberaad.be/documenten/fietsdna-2022-vlaanderen-telt-meer-en-tevreden-fietsers

Vlaamse steden en gemeenten investeren steeds meer in de fiets

Steden en gemeenten **investeerden in 2022 drie keer meer in fietsbeleid dan vijf jaar geleden**. Het geld gaat vooral naar de aanleg van fietsinfrastructuur, fietsnetwerken, aanpassingen aan kruispunten en het monitoren van het fietsgebruik en -gedrag. Dat blijkt uit een bevraging van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en Fietsberaad Vlaanderen.

fietsberaad.be/nieuws/vlaamse-steden-en-gemeenten-investeren-steeds-meer-in-de-fiets

MIA werpt eerste vruchten af

Mobiliteit Innovatief Aanpakken of MIA is een nieuwe bestuurlijke aanpak voor gevaarlijke punten op gewestwegen. **Vorig jaar werden in Limburg en West-Vlaanderen proeftuinen opgestart rond de proactieve detectie van verkeersonveilige punten**. Drones en camera's analyseren verkeersstromen en sporen conflicten op. De aanpak leverde waardevolle inzichten op. Minister Lydia Peeters bekijkt samen met haar administratie hoe dit verder uitgerold kan worden in heel Vlaanderen.

vlaanderen.be/mobiliteit-en-openbare-werken/mia-mobiliteit-innovatief-aanpakken

Agenda

17 januari 2023

Minder borden, meer verkeersveiligheid (start)

19 januari 2023

De basisprincipes van de verkeerskunde online (start)

24 januari 2023

Infomoment GAS 5

26 januari 2023

Verkeersgedrag begrijpen en veranderen (punt 2 en 3 in aanvraag)

30 januari 2023

De voetganger weer aan zet

Bekijk de agenda op mobiliteitsbrief.be/agenda.

© De Lijn

Een vlotte doorstroming van bussen en trams maakt het openbaar vervoer stipter. Dat is goed nieuws voor reizigers, lokale overheden en de chauffeurs.

Wil jij de doorstromingscijfers kennen van jouw gemeente of een specifieke lijn? Neem contact op met de deskundige doorstroming van jouw vervoerregio. Je vindt hun gegevens op delijn.be/doorstroming.

**DEPARTEMENT
MOBILITEIT &
OPENBARE
WERKEN**

Mobiliteitsbrief biedt lokale overheden informatie over hoe een duurzaam lokaal mobiliteitsbeleid uitgewerkt kan worden in samenwerking met andere partners en overheden. Alle Vlaamse burgemeesters, schepenen voor mobiliteit, mobiliteitsambtenaren en andere geïnteresseerde mobiliteitsprofessionals krijgen een exemplaar. **Redactie en vormgeving:** Connect Communicatie. **Redactieadres:** info@mobiliteitsbrief.be. **Redactieraad:** Vertegenwoordigers van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, het kabinet van de Vlaamse minister bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken, het Agentschap Wegen en Verkeer, De Lijn, Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, Vlaamse Stichting Verkeerskunde, Vias Institute. **Verantwoordelijke uitgever:** Filip Boelaert, Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), Koning Albert II-laan 20 bus 2, 1000 Brussel. © 2022 Vlaamse overheid – Departement Mobiliteit en Openbare Werken.

